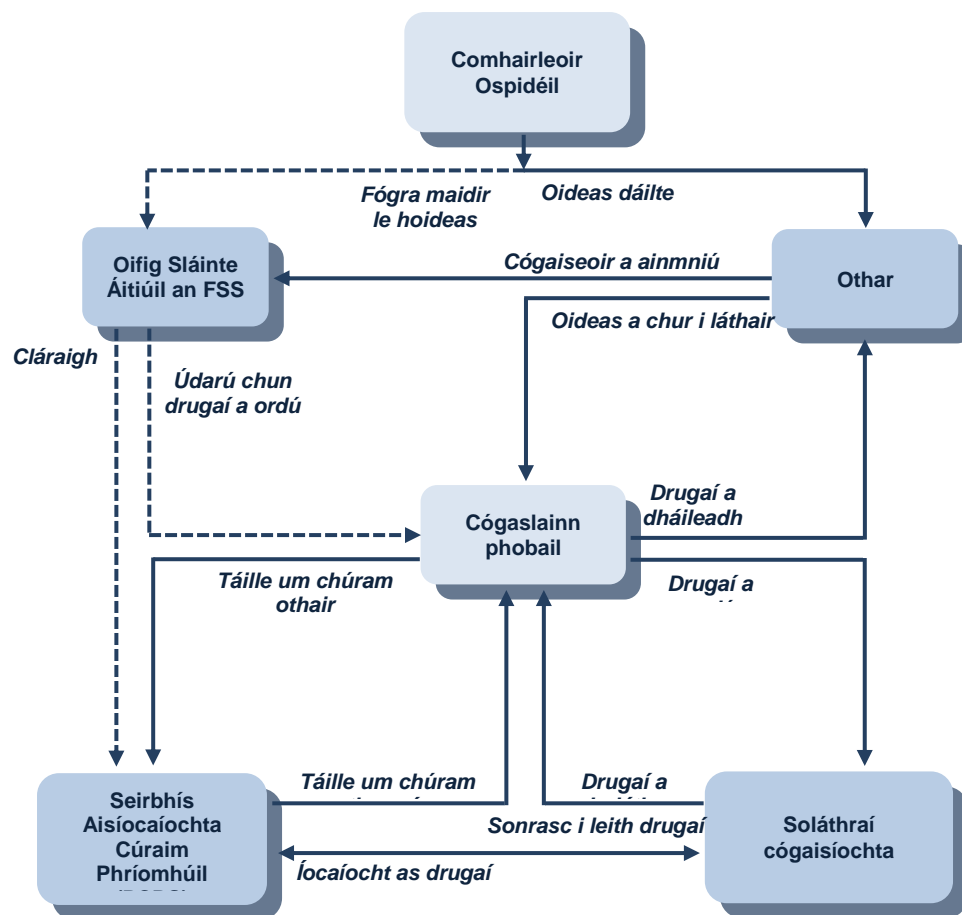

21 Rialú Soláthar Drugaí agus Cógas Ardteicneolaíochta

- 21.1** Tá socrúithe speisialta i bhfeidhm ag Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (an FSS) chun drugaí 'ardteicneolaíochta' a sholáthar agus a dháileadh d'othair trí chógaslanna pobail.¹ Ar na cineálacha cógas atá ar fáil faoi na socrúithe seo tá drugaí frithdhiúltaithe d'othair a bhfuil trasphlandú déanta orthu agus drugaí ceimiteiripe. Cé nach scéim fhoirmiúil íocaíochtaí iad na socrúithe atá i bhfeidhm, tugtar an scéim drugaí ardteicneolaíochta uirthi i ndoiciméid an FSS. Is é sin an téarma a úsáidtear sa tuarascáil seo ar mhaithe le caoithiúlacht.
- 21.2** Tá an scéim drugaí ardteicneolaíochta á riar ag an HSE tríd an tSeirbhís Aisioca Príomhchúraim (PCRS) agus oifigí sláinte áitiúla an FSS. Cuimsíonn íocaíochtaí faoin scéim íocaíochtaí le soláthraithe cógaisíochta² agus le cógaslanna pobail.³ Íocann an FSS soláthraithe cógaisíochta go díreach as na drugaí agus na cógais agus tugtar táille mhíósúil um chúram othair do na cógaslanna pobail as maoirsiú na cóireála. Tá léargas ginearálta ar an scéim le fáil i Fíor 21.1.

Fíor 21.1 Léargas Ginearálta ar an Scéim Drugaí Ardteicneolaíochta

1 Tá na nósanna imeachta reachtúla a rialaíonn soláthar, aisioc agus praghsáil drugaí agus cógas ardteicneolaíochta leagtha amach san tAcht Sláinte (Earraí Liachta a Phraghsáil agus a Sholáthar) 2013.

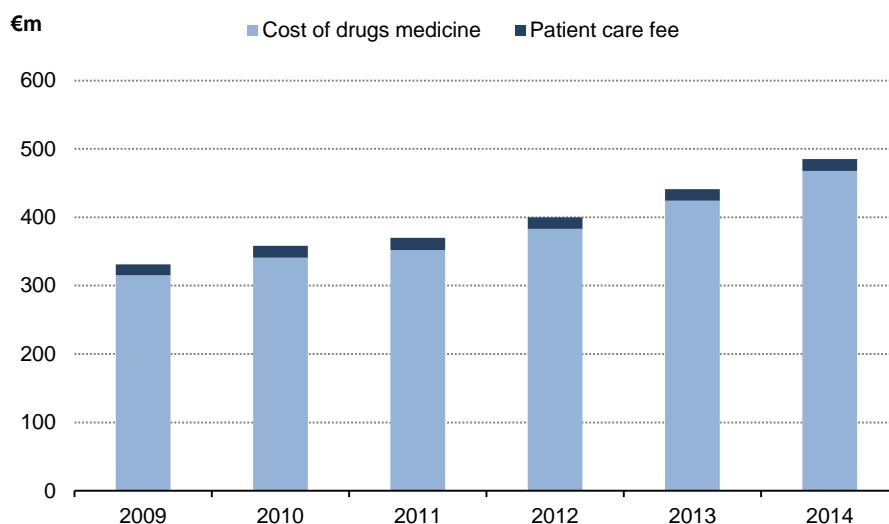
2 Údaraithe faoi IR Uimh. 538 de 2007 Rialacháin um Táirgí Íocshláinte (Rialú Dáileadh Mórdhiola) 2007.

3 Comhaontú le cógaslanna pobail (Ní áirítear leis cógaslanna atá á réachtáil in ospidéal, i dteach altranaís nó i bhforas den tsamhail chéanna).

Caiteachas ar Dhrugaí Ardeicneolaíochta

- 21.3** Ba é €485 mhilliún an méid a caitheadh ar an scéim in 2014, Fíor a bhí beagnach 50% níos mó ná Fíor na bliana 2009 (féach Fíor 21.2). Cé gur fhan táillí um chúram othair réasúnta cobhsaí ag thart ar €17 milliún in aghaidh na bliana, mhéadaigh an caiteachas ar dhrugaí agus cógais ó €315 mhilliún in 2009 go dtí €468 milliún in 2014.

Fíor 21.2 Caiteachas ar an Scéim Drugaí Ardeicneolaíochta, ó 2009 go 2014

Foinse: Tuarascálacha feidhmíochta de chuid Feidhmeacht na Seirbhíse Sláinte

- 21.4** Tá an scéim á feidhmiú ag cógaslanna pobail a ordáíonn na drugaí agus na cógais go díreach ó sholáthraithe cógaisíochta agus a dháileann iad ar na hothair. Tháinig méadú ar luach an stoic a bhí ar láimh ag cógaslanna ag deireadh gach bliana ag teacht leis na méaduithe i gcaiteachas ar an scéim. B'fhiú beagán faoi bhun €45 mhilliún an stoic a bhí á choinneáil ag cógaslanna pobail ar an 31 Nollaig 2014.

Fócas an Scrúdaithe seo

- 21.5** Tabhaíonn an FSS caiteachas suntasach maidir le soláthar drugaí agus cógás ardeicneolaíochta. Lena chois sin, tá luach suntasach ag na stoic atá i seilbh cógaslanna ag am ar bith. Leagtar amach sa tuarascáil seo torthaí an scrúdaithe ar fheidhmiú na scéime drugaí ardeicneolaíochta a rinneadh mar chuid den iniúchadh ar ráitis airgeadais an FSS don bhliain 2014.
- 21.6** Díríodh san athbhreithniú ar na rialuithe atá i bhfeidhm ó thaobh
- ordú agus dáileadh drugaí agus cógás ardeicneolaíochta trí chógaslanna pobail
  - na híocaíochtaí a rinneadh leis na cógaslanna pobail agus le soláthraithe cógaisíochta
  - an stoc i seilbh cógaslanna pobail thar ceann an FSS.
- 21.7** Ní dhéantar scrúdú sa tuarascáil seo ar an bpróiseas trína bhfaomhtar drugaí agus cógais ardeicneolaíochta ná na praghsanna comhaontaithe maidir le haisíocaíocht faoin scéim.

Soláthar Drugaí agus Cógas Ardteicneolaíochta

- 21.8** Maidir le hothar a scoiltear amach as ospidéal dá bhforordaítear druga nó cógas ardteicneolaíochta nó drugaí nó cógais ardteicneolaíochta, ní mór don té sin chógaslann phobail a ainmniú óna bhfuil sé ar intinn aige nó aici iad a fháil. Tugann an oifig sláinte áitiúil le fios don chógaslann phobail ainmnithe go bhfuil siad údaraithe chun na drugaí agus na cógais ardteicneolaíochta a sholáthar.
- 21.9** Ordaíonn an chógaslann ainmnithe na drugaí agus na cógais ardteicneolaíochta riachtanacha go díreach ó sholáthraí cógaisíochta. Ní chuireann an FSS teorainn leis an méid is féidir le chógaslann a ordú - bítear ag súil go ndéanfaidh an chógaslann riachtanais an othair a réamh-mheas agus go mbeidh na drugaí agus na cógais ar fáil lena ndáileadh de réir mar is gá.
- 21.10** B'fhéidir nach n-úsáidfeair na drugaí agus na cógais go léir a ordaíonn an chógaslann, mar shampla
- b'fhéidir nach mbeadh gá ag an othar leis an druga nó an cógas i seilbh na cógaslainne mar gheall ar athrú ar a (h)oideas i rith na cóireála, nó mar gheall ar bhás an othair, nó
  - b'fhéidir go rachadh othar go chógaslann eile seachas an chógaslann a d'ainmnigh sé nó sí, le foirm oideas do dhruagaí nó do chógais ardteicneolaíochta agus go bhfreastalódh an chógaslann sin ar an othar.
- 21.11** Mura bhfuil othar eile ag an chógaslann a bhfuil an druga nó an cógas bunaidh riachtanach dó nó di d'fhéadfadh stór rómhór drugaí agus cógas ardteicneolaíochta a bheith i seilbh na cógaslainne pobail, agus b'fhéidir go mbeadh sé riachtanach na stoic bhreise den sórt sin a scrios.

Aistrithe idir Cógaslanna Pobail

- 21.12** Cuireann Rialacháin um Rialú na nGnólachtaí Cógaisíochta Miondíola¹ srian le chógaslann táirgí míochaine a aistriú go chógaslann phobail eile. Ní cheadaíonn na rialacháin táirgí míochaine a mhalartú idir cógaslanna ach amháin nuair is gá é le freastal ar riachtanas láithreach atá ag othar áirithe maidir le hoideas. Forálann na rialacháin freisin gur cheart rian iniúchta mionsonraithe doiciméadaithe a choimeád faoi aon mhalartuithe dá leithéid.

Ábhair a Sheoladh ar ais chuig Soláthraithe Cógaisíochta

- 21.13** Deir an FSS nach bhfuil sé in ann stoc a aistriú go dleathach idir cógaslanna gan ceadúnas mórdhíoltóra a bheith aige ina cheart féin. Níl ach bealach amháin ag an FSS chun an scéal a réiteach agus is é sin go seolfadh an chógaslann a bhfuil barrachas stoic aici na drugaí agus na cógais ar ais chuig an soláthraí lena n-athdháileadh ar chógaslanna eile trí líonra an tsoláthraí.
- 21.14** Tá seoladh ar ais táirgí míochaine á rialú ag rialacháin an AE. Tá na rialacháin códaithe ag an Údarás Rialála Táirgí Sláinte² mar threoir do sholáthraithe maidir le dáileadh táirgí míochaine.³ Tá cur síos ar an treoir ar na rudaí a gcaithfeair a dhéanamh nuair a sheoltar táirgí íocshláinte ais ar chúiseanna tráchtála, mar shampla, i gcás inar chuir an soláthraí an táirge mícheart ar fáil nó gur ordaigh an chógaslann an táirge de bhotún.

¹ IR Uimh. 488 de 2008

² Is é an tÚdarás Rialála Táirgí Sláinte (ar a dtugtaí Bord Leigheasra na hÉireann roimhe seo) an t-eintiteas Stáit atá freagrach as cógais, feistí leighis agus táirgí sláinte a rialú in Éirinn.

³ Treoir maidir le dea-chleachtas i ndáileadh táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine, 10 Aibreán, 2014. Bunaithe ar threoirlínte ón gCoimisiún Eorpach den 5 Samhain 2013 (2013/C 343/01).

- 21.15** Tugtar le fios sa treoir gur cheart táirgí a chur ar ais de ghnáth chuig an soláthraí laistigh de dheich lá ón am a fhaigheann an chógaslann na drugaí agus na cógais. Tugtar le fios ann go bhféadfadh roinnt cúinsí eisceachtúla a bheith ann ina bhféadfaí táirgí míochaine a chur ar ais níos déanaí ná sin, mar shampla, i gcás inar ordaíodh líon beag pacáistí de tháirgí míochaine le freastal ar riachtanais réamh-mheasta othair d'fhonn leanúnachas na cóireála a chinntiú, ach gur athraíodh cógas an othair go tobann nó nach raibh sé ag teastáil a thuilleadh.
- 21.16** I gcás nach gcloítear leis an bhfráma ama deich lá, ní mór don soláthraí measúnú riosca a dhéanamh agus bonn lándoiciméadaithe a sholáthar maidir le tabhairt ar ais an stoic.
- Ní mór don duine atá freagrach (fostaí de chuid an tsoláthraí) gach eisceacht faoi leith a cheadú maidir le stoic indíolta a sheoladh ar ais.
  - Ní mór don soláthraí a chinntiú gur stóráladh an táirge mar ba cheart fad a bhí sé lasmuigh dá smacht.
  - Ní mór cúram ar leith a dhéanamh maidir le seoladh ar ais táirgí nach mór a stóráil ag teocht íseal. Sna cásanna sin, ní mór don soláthraí fianaise dhoiciméadaithe a bheith aige ar féidir í a athbhreithniú ag deimhniú go raibh an táirge á chothabháil laistigh den slabhra fuar ar feadh an ama go léir a raibh sé lasmuigh de smacht an tsoláthraí.
  - Ba cheart chlár a chothabháil ina gcuirtear sonraí uile na dtáirgí agus an chúis a bhí lena gcur ar ais.
- 21.17** I mí an Mheithimh 2013, rinne an FSS iarracht córas tuairisceán a leabú i measc na soláthraithe cógaisíochta maidir le stoic ardeicneolaíochta neamhchuisnithe nach raibh ag teastáil a thuilleadh. D'fhág sé sin as an áireamh pacáistí páirteacha nó oscailte, stoc a bhí imithe in éag nó laistigh de cheithre mhí ón dáta éagtha.
- 21.18** Dúirt an FSS gur chomhoibrigh roinnt soláthraithe leis an gcóras chun drugaí nó cógais a sheoladh ar ais agus gur spáráladh beagán os cionn €1.4 milliún. Mar sin féin, dhiúltaigh roinnt soláthraithe comhoibriú leis an tionscnamh agus dúirt an FSS go bhfuil sé ar intinn aige aghaidh a thabhairt ar an gceist seo i gcomhaontuithe amach anseo a ndéanfar caibidlíocht fúthu le Cumann Cúram Sláinte na hÉireann don Chógaisíocht.

Íocaíochtaí le Cógaslanna Pobail

- 21.19** Is féidir glacadh leis go mbeidh riachtanais chasta leighis de ghnáth ag othair a bheidh ag fáil cúram agus cóireáil faoin scéim drugaí ardeicneolaíochta. Cuirtear an scéim i bhfeidhm mar chlár atá dírithe go sonrach ar chúram agus cóireáil an othair féin. Dá réir sin, íoctar táille cúram othar gach mí¹ leis an gcógaslann i leith na n-othar cláraithe, mar seo a leanas.
- Bíonn táille cúram othair €62.03 in aghaidh na míosa iníoctha leis an gcógaslann phobail atá ainmnithe ag othar faoin scéim i gcás go ndáiltear drugaí agus cógais faoin scéim sa mhí ábhartha.
  - Bíonn táille laghdaithe €31.02 in aghaidh na míosa (suas go dtí trí mhí as a chéile) iníoctha i leith tréimhsí nuair nach ndáiltear drugaí agus cógas forordaithe faoin scéim. Aithnítear leis seo cé nach bhfuil an t-othar ag fáil na ndrugaí, go bhfuil sé riachtanach go dtabharfadh an poitigéar cúram leanúnach dó nó dí mar aon le monatóireacht leanúnach a dhéanamh air nó uirthi.

- 21.20** Déantar foirm éilimh um oideas ardteicneolaíochta (ar a bhfuil sonraí faoi chineál agus méid na ndrugaí agus na gcógas ardteicneolaíochta atá le dáileadh) a chomhlánú gach uair a dháiltear drugaí ar othar atá cláraithe faoin scéim. Síníonn an t-othar (nó duine atá ag gníomhú ar a s(h)on) an fhoirm seo mar admháil go bhfuarthas an cógas.
- 21.21** Seolann an chógaslann foirmeacha éilimh faoi oidis ardteicneolaíochta gach mí chuig an FSS chun an táille um chúram othar a fháil.

Íocaíochtaí le Soláthraithe Cógaisíochta

- 21.22** Seolann soláthraithe cógaisíochta a sonraisc chuig an FSS gach mí chun íocaíocht a fháil. Bíonn sonraí ar an sonrasc faoin gcógaslann ar seachadadh an druga chuici, cóc an druga, an chainníocht a sheachadadh agus praghas an druga.
- 21.23** Is iad na rialuithe caighdeánacha maidir le sonraisc a íoc ná go gcinntíonn an ceannaitheoir go bhfuil sé ag íoc an phraghais a aontaíodh ag am an cheannaigh agus go bhfuil sé ag íoc as na hearraí a fuarthas. Tá a leithéid de rialuithe leagtha amach i Rialacháin Airgeadais Náisiúnta an FSS, mar seo a leanas.
- Ceannach - rialúchán tábhachtach is ea ordú ceannaigh toisc go gcuireann sé taifead buan ar fáil faoin méid a ordaíodh agus an praghas a comhaontaíodh nuair tugadh an t-ordú.
  - Admhálacha - rialúchán lárnach sa phróiseas glactha iad seo lena chinntiú gur seachadadh go sásúil líon agus caighdeán na n-earraí a shonraíodh le freastal ar riachtanais an chustaiméara.
  - Íocaíocht - níor cheart sonraisc a íoc go dtí go sínítear gur cuireadh na hearraí, na seirbhísí nó na hoibreacha ar fáil go sásúil.

Comhaontú faoi Phraghas an tSonraisc agus Praghas an Ordú Ceannaigh

- 21.24** Dúirt an FSS go ndearnadh dhá laghdú ar na praghsanna le haghaidh drugaí atá inaisíochta faoin scéim drugaí ardteicneolaíochta, laghdú amháin ar an 1 Márta 2011 agus an laghdú eile ar an 20 Meitheamh 2011. Níor léirigh na soláthraithe na laghduithe ar na praghsanna comhaontaithe sin ina gcórais billeála. Dá thoradh sin, déanann an FSS na méideanna atá ar na sonraisc a cheartú trí thagairt do na praghsanna laghdaithe atá taifeadta ar chórais an FSS féin.
- 21.25** Seolann soláthraithe cógaisíochta sonraí a sonrasc go leictreonach chuig an FSS. Déantar na comhaid a uaslódáil ar chórais an FSS áit a nasctar sonraí faoi chóid na ndrugaí agus faoi na cainníochtaí leis an bpraghas a taifeadadh ar an gcóras, agus sa chaoi sin ríomhtar an méid atá dlite.
- 21.26** Mar chuid den scrúdú seo, rinneadh athbhreithniú ar na cúig íocaíocht ab airde a rinne an FSS leis na soláthraithe cógaisíochta i mí Iúil 2014. Cé go raibh sonraisc arbh fhiú €31.6 milliún iad seolta isteach ag na soláthraithe, d'aisíoc an FSS na soláthraithe de réir na bpragsanna laghduithe a comhaontaíodh agus aisíocadh €29.7 milliún leis na soláthraithe – laghdú 6% ar an méid a bhí ar na sonraisc.

Rialú Fail Drugaí agus Cógas

- 21.27** Seolann an soláthraí drugaí agus cógais go díreach chuig an gcógaslan. I gcás ina mbíonn cógaslan ag éileamh an táille cúraim níos airde maidir le hothar i gcás gur dáileadh drugaí agus cógais air nó uirthi i gcaitheamh na míosa, ceanglaíonn an chógaslan cóip den duillín seachadta (a fuarthas ón soláthraí nuair a seachadadh na hearraí) agus aibhsíonn an taifead iomchuí. Measann an FSS gur fianaise é sin gur ghlac an chógaslan an druga sin ó sholáthraí.
- 21.28** Mar sin féin, d'fhéadfaí duillín seachadta amháin a úsáid mar fhianaise maidir le héilimh éagsúla. Laghdaíonn an chaoi gur féidir an duillín seachadta a chóipeáil agus a úsáid roinnt uaireanta éifeachtacht an rialúcháin seo. Níl sé soiléir conas a d'fhéadfadh an cógaiseoir a chruthú in aon éileamh faoi leith cén duillín seachadta a bhaineann leis na drugaí agus cógais a dáileadh.
- 21.29** Lena chois sin, ní gá don chógaslan ach fianaise a sholáthar gur dáileadh drugaí agus cógais uair amháin sa mhí chun an táille dáiliúcháin um chúram othair a éileamh. Níl aon cheanglas ar an gcógaslan ná dreasacht ar bith i gceist chun sonraí breise a sholáthar faoi na drugaí eile a dáileadh ar an othar sin i gcaitheamh na míosa. Dá thoradh sin, d'fhéadfadh na mionsonraí atá ar fhoirm éilimh an othair faoi na drugaí agus na cógais a dáileadh air nó uirthi a bheith neamhiomlán.

Seiceálacha Fíoraithe agus Comhlíonta

- 21.30** Déanann an FSS roinnt seiceálacha fíoraithe agus comhlíonta deascbhunaithe gach mí d'fhonn monatóireacht a dhéanamh ar chruinneas na n-éileamh a dhéanann cógaslanna, fioclóirí agus liachleachtóirí ginearálta.
- 21.31** Áirítear ar cheann de na seiceálacha fíoraithe sin scrúdú a dhéanamh ar na héilimh a chuireann deich gcógaiseoir isteach gach mí. Bíonn dhá sheiceáil i gceist sa bhfíorú seo.
- Scrúdaítear an táille maidir le cúram othar. I gcásanna ina bhfuil an táille othar níos airde á éileamh, lorgaíonn an FSS fianaise gur dáileadh na drugaí ábhartha. Seolann an chógaslan cóip den fhoirm a shínigh an t-othar ag deimhniú go bhfuarthas an cógas.
  - Déantar na sonraí ar na duillíní seachadta atá ceangailte do na héilimh ar tháillí othar a mheaitseáil le sonraisc an tsoláthraí.
- 21.32** Coinníonn an FSS leathán rialúcháin maidir leis na hathbhreithnithe deascbhunaithe a rinneadh. Taifeadtar air líon na nduillíní dáiliúcháin (agus iad sínithe ag an othar) agus líon na gcóipeanna de na duillíní seachadta a ghabhann leis na héilimh a scrúdaíodh. Taifeadtar líon na neamhréiteachtaí a aithnítear i gcás gach cógaslan díobh agus cibé ar réitíodh na neamhréiteachtaí nó nár réitíodh.
- 21.33** Maidir le cigireachtaí a rinneadh in 2014, taifeadadh ar an leathán rialúcháin gur aithníodh neamhréiteachtaí maidir le 62 de na 119 gcógaslan a scrúdaíodh. Aithníodh 219 neamhréiteacht san iomlán. Ní raibh 12 neamhréiteacht a bhain le trí chógaslan nach raibh réitithe fós i mí Meán Fómhair 2015. Tugadh le fios i ngach cás ar an leathán rialúcháin nach raibh an fhaisnéis bhreise a iarradh ón gcógaslan curtha ar fáil.

- 21.34** Ní thairfeadtar ar an leathán rialúcháin a úsáideadh luach an tsampla a scrúdaíodh ná cineál ná luach na neamhréireachtaí a aithníodh. Dá thoradh sin, níl faisnéis ag an FSS maidir le minicíocht ná luach na n-earráidí a bhí i gceist maidir le héilimh ó chógaiseoirí. Mar sin féin, dúirt an FSS maidir leis na neamhréireachtaí a aithníodh (agus atá réitithe anois den chuid is mó) nár bhain siad le ró-íocaíochtaí ná le tearcíocaíochtaí le cógaslanna.
- 21.35** Cé go ndéanann an FSS comparáid idir sonraí na nduillíní seachadta (a bhíonn ceangailte le táillí éileamh othar an chógaiseora) leo siúd a bhíonn ar shonraisc an tsoláthraí, ní dhéanann sé seiceáil iomlán ar shampla de shonraisc ó sholáthraí lena chinntiú go mbaineann gach suim atá ar shonraisc le stoc a cuireadh ar fáil do chógaslanna.

Rialuithe Stoc

- 21.36** Gné lárnach de dhea-chóras rialaithe is ea stoc a sheiceáil agus a chomhaireamh go fisiciúil ó am go chéile agus ag deireadh gach bliana d'fhonn a dheimhniú go bhfuil an stoc ann agus luach agus bail an stoic a fháil amach.

Stocáireamh Bliantúil

- 21.37** Ní dhéanann an FSS stocáireamh bliantúil ar na drugaí agus na cógais ardteicneolaíochta atá sna cógaslanna pobail. Mar mhalairt ar sin eisítear foirm stoic lena comhlánú agus a sheoladh ar ais ag deireadh gach bliana. Iarrtar ar an gcógaslann san fhoirm sin faisnéis a sholáthar faoi chainníocht agus cineál gach sórt druga agus cógais ardteicneolaíochta atá ar láimh acu agus í miondealaithe de réir na gcatagóirí seo a leanas
- gnáthstoc atá á sealbhú lena ndáileadh ar othair
  - stoc atá as dáta
  - stoc nach bhfuil aon othair lena ndáileadh orthu.
- 21.38** Faightear an Fíor maidir le stoc ag deireadh na bliana ó na tuairisceáin a sheoltar ar ais. I gcás nach seolann cógaslann tuairisceán ar ais déanann an FSS meastachán faoi luach an stoic ar láimh. Ag deireadh na bliana 2014, bhí 96% de na cógaslanna tar éis tuairisceáin stoic a sheoladh ar ais. Measadh gurbh fhiú €44.8 milliún an stoic go léir a bhí ar láimh ar an 31 Nollaig 2014 agus tuairiscíodh go raibh luach €2.7 milliún den stoc sin as dáta. Cé go bhfaigheann an FSS eolas ó na cógaslanna faoin stoc nach bhfuil aon othar ann dó ina dtuairisceáin stoc ag deireadh na bliana, ní thugtar le fios cad é luach iomlán a leithéid de stoic atá ar láimh ag deireadh na bliana.

Stocáirimh Thréimhsiúla

- 21.39** Déanann an FSS thart faoi 100 chigireacht gnáthaimh ar chógaslanna gach bliain. Díritear sna hiniúchtaí ar an gcaoi a n-oibríonn na cógaslanna ó thaobh baill foirme agus cúrsaí dáiliúcháin agus áirítear leis scrúdú ar na rialuithe atá i bhfeidhm maidir le drugaí agus cógais cuisnithe, agus maidir le drugaí rialaithe.¹
- 21.40** Ní chomhairtear an stoc drugaí agus cógais ardteicneolaíochta mar chuid den chlár cigireachta ar chógaslanna. Ní dhéanann an FSS stocáireamh tréimhsiúil ar drugaí agus cógais ardteicneolaíochta.

¹ Rialachán de chuid Rialacháin Gnólachtaí Cógaisíochta Miondíola 2008 (IR Uimh. 488 de 2008)

Conclúidí agus Moltaí

- 21.41** Thabhaigh an FSS caiteachas de €485 milliún in 2014 ar an scéim drugaí ardteicneolaíochta. Chuimsigh sé sin íocaíochtaí
- €468 milliún le 18 soláthraí cógaisíochta as soláthar drugaí agus cógais do chógaslanna, agus
  - €17 milliún do chógaslanna i leith táillí míosúla um chúram othar.
- 21.42** Ní córas leictreonach lánchomhtháite an córas atá ag an FSS chun íocaíochtaí a dhéanamh leis na chógaslanna agus leis na soláthraithe cógaisíochta. Ós rud é nach bhfuil córas comhtháite leictreonach próiseála ag an FSS tá roinnt rioscaí ann maidir le luach ar airgead a fháil.
- 21.43** Tá sé tábhachtach go bhfuil rialuithe i bhfeidhm ag an HSE lena chinntiú i gcás na ndrugaí a seoltar sonraisc fúthu agus a n-íoctar astu, gur seoladh iad i ndáiríre chuig chógaslanna. Ní leor iad na rialuithe atá ann chuige sin. Cé go gcaitear an chuid is mó d'airgead na scéime ar íocaíochtaí le soláthraithe, bhí formhór na seiceálacha a rinne an FSS dírithe ar éilimh na gcógaslanna seachas ar shonraisc na soláthraithe.
- 21.44** Déanann an FSS cóipeanna de na duillíní seachadta a chuireann chógaslanna ar fáil a mheaitseáil le sonraisc na soláthraithe. Cinntíonn sé sin go seoltar sonraisc chearta faoin méid drugaí agus cógás a fhaigheann chógaslanna. Ní aithneofaí cásanna inar chuir soláthraí sonraisc ar fáil - trí earráid nó ar shlí eile - i leith drugaí agus cógas nár seachadadh riamh.

Moladh 21.1

Go dtí go dtabharfar isteach córas ceannaigh agus rialaithe stoic a bheidh lánleictreonach maidir le drugaí agus cógais ardteicneolaíochta, ba cheart don FSS na seiceálacha iaríocaíochta a leathnú agus bailíochtú a dhéanamh ar shampla de na sonraisc ó sholáthraí. Ba cheart anailís a dhéanamh ar thorthaí an bhailíochtaithe seo chun laigí sna nósanna imeachta rialaithe a aithint mar aon leis an chúis atá le hearráidí agus le fáil amach an bhfuil aon soláthraithe ann a bhfuil ráta ard earráide acu sna sonraisc a sheolann siad isteach lena n-íoc.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím leis an moladh sin. Mar sin féin, tá deacrachtaí suntasacha praiticiúla ann maidir lena chur chun feidhme. Cé go nglactar leis gur ceart réiteach iomlán a dhéanamh ar shonraisc ní gá é sin a dhéanamh go leictreonach. Lena chois sin, bheadh comhaontú na bpáirtithe leasmhara ag teastáil chun a leithéid de chóras leictreonach um réiteach nó rianú táirgí a thabhairt isteach agus chaitheadh a leithéid a bheith ina chuid d'aon chomhaontú fhoirmiúil nua le soláthraithe.

- 21.45** Tá sé tábhachtach stoc a rialú go héifeachtach lena chinntiú go sásaítear riachtanais chúraim na n-othar ar an gcostas is ísle atá ar fáil. Tarlaíonn an caiteachas breise sa scéim i gcás nach n-úsáidtear an stoc a fuair an chógaslann. D'fhéadfadh sé sin tarlú i gcás ina n-athraítear oideas an othair nó go gcinneann an t-othar a c(h)ógas a fháil ó chógaslann eile agus nach bhfuil othair eile ag an gcógaslann a bhfuil an druga sin riachtanach dó nó di. Maidir le stoic a ordú, tá sé tábhachtach go mbainfear an chothromaíocht is fearr is féidir amach idir a chinntiú go bhfuil drugaí ar fáil chun riachtanais chúram othar a shásamh ar bhealach tráthúil agus diomailt mar gheall ar stoic bhreise a íoslaghdú. De ghnáth, ní féidir le cógaslanna stoc nach bhfuil in úsáid a sheoladh ar ais chuig soláthraithe ná stoc a aistriú chuig cógaslanna eile.
- 21.46** Ag deireadh gach bliana, éilíonn an FSS ar gach cógaslann sonraí a sholáthar faoin stoc drugaí ardteicneolaíochta atá ar láimh acu, agus stoc a aithint nach bhfuil othar á éileamh agus stoc atá imithe as dáta. Den €45 milliún a bhí ar láimh ar an 31 Nollaig 2014, léirigh na tuairisceáin ó chógaslanna faoi leith go raibh stoc dar luach €2.7 milliún acu a bhí imithe as dáta. Mar sin féin níl ansin ach tomhas ag pointe áirithe ama agus is dócha nach léiriú iomlán é ar an leibhéal iarbhír ó thaobh diomailt drugaí ardteicneolaíochta a tharlaíonn ina aon bhliain.
- 21.47** Ní éilíonn an FSS ar chógaslanna dearbhuithe iomlána a sholáthar faoi dhíuscairt stoic ná faoi dhíothú stoic atá as dáta. Lena chois sin níl faisnéis ag an FSS faoin gcostas a bhaineann le barrachas stoic, an chúis atá leis ná an costas ó thaobh diomailte a bhaineann leis.
- 21.48** Ní chuireann an FSS an fhaisnéis a fhaightear ó na soláthraithe maidir le cainníocht na ndrugaí agus cógas a sheachadadh do chógaslanna i gcomparáid leis an bhfaisnéis a fhaightear ó chógaslanna maidir le méid na ndrugaí a dháiltear d'fhonn an leibhéal diomailte a ríomh. Dá ndéanfaí monatóireacht ar an treocht seo de réir cógaslann agus de réir an chineáil druga chuirfeadh sé ar chumas an FSS beart a dhéanamh maidir leis na réimsí sin ina bhféadfadh leibhéal neamhghnácha diomailte a bheith ar siúl iontu.

Moladh 21.2

Ba cheart don HSE córas próiseála comhtháite lánleictreonach a fhorbairt a dhearbhódh i gcás na ndrugaí sin go léir ar íocadh astu gur seachadadh iad chuig na cógaslanna. Lena chois sin, nuair a réiteofaí an chainníocht drugaí a sheachadadh, a dáileadh agus atá ar láimh bheadh deis aige monatóireacht a dhéanamh ar leibhéal an stoic agus sa chaoi sin cailteanas mar gheall ar bharrachas stoic a íoslaghdú.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím leis an moladh sin. Tá Tionscadal Chomhéadain Chógaisíochta ar siúl faoi láthair chun roinnt feabhsuithe a dhéanamh. Áirítear ar raon an tionscadail breis sonraí a bhailiú go leictreonach ó chógaslanna.

- 21.49** Is féidir barrachas stoic a bheith ann i gcásanna ina roghnaíonn othar dul go cógaslann eile seachas an ceann a ainmníodh nuair a chláraigh an té sin don scéim. Tugann an prótacal cógaisíochta a d'éisigh an FSS i mí na Nollag 2013 cead d'othar cógaslann éagsúil a ainmniú má chónaíonn an t-othar sa cheantar agus más mian leis nó léi na drugaí ardteicneolaíochta a fháil go rialta ón gcógaslann sin feasta. Cé go gcuireann sé sin ar chumas an othair rogha a dhéanamh faoin gcógaslann a rachaidh sé nó sí chuige mar sin féin cruthaíonn sé an baol go minic go mbeidh farasbharr stoic sa chógaslann a ainmníodh nuair a cláraíodh an té sin ar dtús. Níl faisnéis ag an FSS faoi cé chomh minic ar tharla cailteanas toisc gur aistrigh othair go cógaslanna eile.

Moladh 21.3

Ba cheart don FSS athbhreithniú a dhéanamh ar a phrótacal maidir le hothair a athraíonn ó chógaslann go cógaslann lena n-áirítear leas a bhaint as an bprótacal atá ann cheana féin maidir le haistriú cógás sa chaoi go bhfaighidh na hothair na drugaí a d'ordaigh an chógaslann a ainmníodh nuair a cláraíodh iad.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím leis an moladh sin. Ní féidir leis an FSS aon chás a shamhlú ina mbeadh aon phrótacal inghlactha ar leibhéal beartais a chuirfeadh cosc ar shaorghluaiseacht agus rogha na n-othar. B'fhéidir go bhfuil scóip éigin ann chun modhnú a dhéanamh ar dhoiciméadacht fhaofa chun an t-othar a spreagadh le fanacht go dtí go mbeidh an stoc atá ann cheana féin úsáidte sula n-aistríonn sé nó sí go cógaslann eile.

21.50 I Meán Fómhair 2011, d'iarr an FSS ar chógaslanna comhoibriú leis agus córas 'díreach in am' a chur i bhfeidhm an oiread ab fhéidir. Sa chaoi sin ní choinneofaí ar láimh ach an oiread sin drugaí a bheadh ag teastáil le freastal ar riachtanais na n-othar. Moladh é sin arís i Meitheamh 2013 nuair a iarradh arís ar chógaslanna gan ach stoc íosta a choinneáil de tháirgí ardteicneolaíochta.

21.51 Tugadh faoi deara sa scrúdú a rinneadh go gcoinnítear coibhéis beagán le cois stoc míosa de dhruaí i gcógaslanna, agus is cosúil go bhfuil sé sin ard nuair a chuirtear san áireamh a mhíniche a sheachadann sholáthraithe drugaí agus an t-aga tionscanta le haghaidh orduithe. Mar sin féin, thug an FSS faoi deara freisin go ndearna roinnt othar agus abhcóidí othar gearán go raibh ar othair fanacht thar dheireadh seachtaine go dtí go seachadfadh soláthraithe stoc fíor-riachtanach chuig an chógaslann.

Moladh 21.4

Ba cheart don FSS treoirínte níos mionsonraithe a fhorbairt do chógaslanna a bhfuil an scéim drugaí ardteicneolaíochta á reáchtáil acu, ina leagfaí amach na spriocanna maidir le leibhéal barmhaith stoic a choinneofaí ar láimh de réir chatagóirí na ndruaí, ag cur san áireamh costas an druga agus líon na n-othar a bhfuil an druga riachtanach dóibh.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Ní aontaím leis sin. Ní bheadh sé indéanta an moladh sin a chur i bhfeidhm. Iarradh ar na cógaslanna an leas is fearr a bhaint as an gcóras 'díreach in am'. Mar sin féin, caithfear tús áite a thabhairt do dheimhin a dhéanamh go bhfaigheann othair na cógais atá riachtanach dóibh nuair a bhíonn gá acu leo.

21.52 Lena chois sin, ní dhéanann an FSS seiceáil neamhspleách uair ar bith ar leibhéal an stoic atá i gcógaslanna ar leith. Éilíonn an FSS ar chógaslanna gach bliain mionsonraí a sholáthar faoin stoc atá ar láimh acu.

Moladh 21.5

Ba cheart don FSS athbhreithniú a dhéanamh ar dhruaí ardteicneolaíochta mar chuid dá ghnáthchlár cigireachta ar chógaslanna. D'fhéadfadh sé a bheith san áireamh ina leithéid d'athbhreithniú iniúchadh a dhéanamh ar na leibhéil fhoriomlána stoic, seiceálacha a dhéanamh ar shampla de dhruaí ardteicneolaíochta agus athbhreithniú ar leibhéal na ndruaí ardteicneolaíochta a dhiúsraíodh toisc iad a bheith as dáta.

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

Aontaím leis an moladh sin. Tá an FSS ag obair ag iarraidh breis foirne a shannadh d'obair iniúchta. Sa chaoi sin d'fhéadfaí níos mó iniúchtaí a dhéanamh agus d'fhéadfaí stocáireamh a dhéanamh mar chuid den chigireacht.

Dá mba rud é go ndéanfaí stocáireamh iomlán ar dhrugaí ardteicneolaíocht mar chuid den chigireacht ar chógaslanna bheadh tionchar suntasach aige sin ar acmhainní agus chuirfeadh sé na cigirí dá dtreoir maidir le cleachtais eile agus ó thosaíochtaí maidir le cúram othar.

Na Coimisinéirí Ioncaim
